

ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ "МІСЦЕВІ ФІНАНСИ"

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Галузь знань: 0305-економіка і підприємництво;
Напрямок підготовки 7.030508-„Фінанси і кредит”.

“Місцеві фінанси”

ВСТУП

Місцеві фінанси являються невід'ємною складовою фінансової системи країни. Вони є сукупністю фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, які спрямовуються на виконання цими органами як власних так і делегованих ними функцій і завдань.

В останні десятиріччя роль місцевих фінансів в фінансовій системі держави підвищується через зростаючу раціоналізацію економічних і соціальних проектів, а також процесів управління.

Через місцеві фінанси держава активно здійснює свою соціальну політику.

Через фінансові системи місцевих органів влади і самоврядування мобілізується значна частина валового внутрішнього продукту.

Функції соціально-економічного регулювання, які виконують місцеві фінанси, включають в себе вилучення, розподіл і перерозподіл частини ВВП, забезпечення економічного зростання і надання громадянам належного рівня громадських послуг, що знаходяться в сфері компетенції органів місцевої влади і самоврядування.

Завдання курсу полягає у вивченні суті і значення місцевих фінансів, засад їхнього функціонування як одного з дійових важелів економічної політики місцевих органів самоврядування; набуття вмінь аналізувати використання доходів органів місцевого самоврядування.

Предмет вивчення становлять фінансові відносини, що виникають на різних рівнях адміністративно - територіальних утворень у процесі формування та використання фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.

Мета курсу: надання знань про сутність і роль місцевих фінансів у економічному і соціальному розвитку адміністративно-територіальних утворень та механізм їх функціонування.

З огляду на це завданнями курсу є вивчення:

- функцій, структури та завдань органів оперативного управління бюджетом на місцевому рівні;
- теоретичних основ, а також сутності, функцій і засад складання, планування і виконання місцевих бюджетів;
- засад, сутності і процедур контролю і звітності, що супроводжують різні стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- засади організації бюджетного процесу на місцевому рівні;
- бюджетний регламент;
- теоретичні основи бюджетного планування на місцевому рівні;
- засади виконання доходної та видаткової частин місцевих бюджетів;

має вміти:

- проводити планування доходів місцевих бюджетів;
- проводити планування видатків місцевих бюджетів;
- вести облік виконання бюджету;
- складати бюджетну звітність
- контролювати виконання бюджету на місцевому рівні.

1. ТЕМИ КУРСУ

Тема 1. Місцеві фінанси в складі фінансової системи України

Місцеві фінанси — складова загальнодержавних фінансів. Правові основи місцевих фінансів. Об'єктивні передумови виникнення місцевих фінансів. Необхідність місцевих фінансів

в умовах ринкових відносин. Специфічні ознаки місцевих фінансів.

Склад місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів. Розподільча функція місцевих фінансів. Місцеві фінанси як фіскальний інструмент перерозподілу валового внутрішнього продукту. Значення місцевих фінансів як фіскального інструменту економічного розвитку та джерела фінансування громадських послуг і економічного розвитку. Контрольна функція місцевих фінансів та види і форми її прояву.

Фінансова політика і роль місцевих органів влади в її реалізації. Особливості функціонування фінансового механізму на рівні місцевого самоврядування.

Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні. Основні напрями зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування в Україні.

Тема 2. Місцеві бюджети — визначальна ланка місцевих фінансів

Місцеві бюджети — у складі бюджетної системи. Структура місцевих бюджетів. Принципи формування місцевих бюджетів України. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів.

Місцеві бюджети як система фінансових відносин, що складаються між місцевими та державними бюджетами.

Місцеві бюджети як організаційна форма мобілізації частини фінансових ресурсів у розпорядження місцевих органів самоврядування. Види місцевих бюджетів України та їх структура. Права та обов'язки місцевих органів влади та управління щодо формування і використання бюджетів.

Порядок складання проектів місцевих бюджетів, їх взаємозв'язок з проектом Державного бюджету та планами економічного і соціального розвитку регіонів. Порядок розгляду, затвердження та виконання місцевих бюджетів. Порядок складання, розгляду та затвердження звіту про виконання місцевих бюджетів. Особливості затвердження та виконання місцевих бюджетів у разі несвоєчасного їх прийняття. Періодичність, структура та терміни подання

звітності про виконання місцевих бюджетів. Особливості бюджетного процесу в столиці України м. Києві.

Необхідність розподілу місцевих бюджетів на «загальний фонд» та «спеціальний фонд», їхні джерела та порядок формування.

Шляхи вдосконалення бюджетного планування. Роль та значення Бюджетного кодексу України.

Тема 3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування

Склад доходів місцевих фінансових ресурсів. Централізовані фонди коштів. Місцеві фінансові ресурси. Децентралізовані фонди коштів. Баланс фінансових ресурсів і витрат регіону.

Особливості формування доходів місцевих бюджетів. Методи мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів.

Склад доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.

Формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів.

Доходи місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Особливості формування власних коштів у бюджетних установах. Проблемні питання формування та використання власних коштів у бюджетних установах різних рівнів.

Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах.

Підвищення стійкості доходів місцевих бюджетів та подальший розвиток місцевого самоврядування. Особливості формування доходів бюджету в столиці України м. Києві.

Тема 4. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів

Необхідність фінансового планування на різних рівнях місцевих органів влади та управління, методи фінансового планування. Особливості складання фінансових

планів у бюджетній та виробничій сферах. Роль місцевих фінансових органів у регіональному фінансовому плануванні.

Склад та структура видатків місцевих бюджетів. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.

Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення.

Порядок фінансування з поточного бюджету та бюджету розвитку.

Характеристика видатків, що здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Видатки, що здійснюються з районних бюджетів та бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Склад видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів і враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Порядок планування та фінансування соціально-культурних установ. Розрахунки основних показників кошторисного фінансування. Види кошторисів. Поєднання бюджетного фінансування з розвитком платних послуг населенню, виконання робіт за договорами з підприємствами, організаціями, установами на госпрозрахункових засадах.

Специфіка планування і фінансування капітальних укладень у сферу матеріального виробництва, житлового будівництва, будівництва об'єктів соціально-культурного призначення. Фінансування видатків з бюджету столиці України м. Києва.

Тема 5. Міжбюджетні відносини, їх складові

Сутність міжбюджетних відносин в Україні. Склад і структура взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом, їх особливості.

Розподіл видатків відповідно до розподілу повноважень між державною владою і органами місцевого самоврядування. Забезпечення місцевих бюджетів доходними джерелами для виконання власних та делегованих державою фінансових зобов'язань. Перерозподіл через Державний бюджет фінансових ресурсів від «багатих» до «бідних» у фінансовому розумінні регіонів. Формування умов для

збільшення зацікавленості органів місцевого самоврядування в мобілізації додаткових доходів. Використання, в процесі виконання бюджету, різних форм взаємодії між Державним і місцевими бюджетами.

Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом: власні доходи, відсоткові відрахування від загальнодержавних податків і прибутків, дотації вирівнювання, субсидії, субвенції, внески до Державного бюджету України, міжбюджетні взаєморозрахунки, бюджетні позички.

Взаємовідносини в бюджетній сфері між різними рівнями місцевих бюджетів, їх особливості. Порядок використання інструментів бюджетного регулювання між різними рівнями місцевих бюджетів.

Розрахунок дотації загального вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету з бюджету Автономної Республіки Крим, обласного бюджету та бюджетів міст Києва і Севастополя.

Існуючі суперечності в побудові системи взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

Тема 6. Управління фінансами та фінансовий контроль на регіональному рівні

Державне регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.

Роль місцевих фінансових органів у системі виконавчої влади. Компетенція місцевих органів влади в галузі фінансів, їх участь у бюджетному процесі. Права й обов'язки органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади на етапах складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету.

Системи касового виконання бюджету: банківська, казначейська та змішана. Їх характеристика, переваги та недоліки.

Необхідність фінансового контролю на рівні місцевих органів влади та управління, методи та види фінансового контролю. Внутрішній та зовнішній фінансовий контроль на місцевому рівні. Органи, які здійснюють фінансовий контроль.

Організація фінансового контролю на місцевому рівні. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.

Особливості контролю фінансових органів за використанням грошових фондів, виділених на освіту, охорону здоров'я, культуру, місцевому господарству. Аудит як форма регіонального фінансового контролю.

Тема 7. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності

Фінанси підприємств комунальної форми власності — складова місцевих фінансів. Видатки з місцевих бюджетів на фінансування підприємств комунальної власності та особливості їх планування.

Особливості організації фінансів підприємств комунальної форми власності, їх склад та структура.

Особливості грошових надходжень підприємств, їх склад і економічна характеристика.

Виручка від реалізації продукції, робіт та послуг, її розподіл на підприємствах комунального господарства. Фонд відшкодування. Валовий дохід. Фонд оплати праці. Балансовий і чистий прибуток підприємств комунальної форми власності. Розподіл прибутку цих підприємств. Фонди грошових коштів, що формуються за рахунок прибутку, їх особливості.

Оборотні кошти підприємств комунальної форми власності та методи визначення їх потреби. Показники стану і ефективності використання оборотних коштів.

Фінансовий стан підприємств комунальної форми власності. Система показників оцінки фінансового стану. Ліквідність і платоспроможність підприємств. Оцінювання майна об'єктів, що підлягають приватизації.

Фінанси житлово-комунального господарства — складова місцевих фінансів.

Проблеми фінансового забезпечення підприємств житлово-комунального господарства.

Особливості формування доходів ЖЕКів: їх склад і економічна характеристика.

Склад та структура видатків підприємств житлово-комунального господарства. Фонд оплати праці. Балансовий прибуток та збитки житлово-експлуатаційних контор.

Особливості фінансування витрат на технічне обслуговування жилих будинків, вивезення сміття та поточний ремонт житлового фонду.

Порядок розрахунків дотації на покриття збитків та експлуатації житлового фонду, на проведення капітального ремонту житлового фонду.

Фінансування цільових комплексних програм покращення благоустрою житла, розроблених радами народних депутатів відповідного рівня.

Проблеми та основні напрями вдосконалення організації фінансів житлово-комунального господарства.

Тема 8. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності.

Тема 9. Фінанси житлово-комунального господарства.

Комунальні платежі. Надання послуг населенню в сфері житлово-комунального господарства. Форми власності житлово-комунальних підприємств. Забезпечення ефективності житлово-комунального господарства. Фінансові джерела житлово-комунального господарства.

Тема 10. Основи організації фінансів місцевих органів влади в зарубіжних країнах.

Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів. Зарубіжний досвід забезпечення ресурсної бази органів місцевого самоврядування.

Зарубіжний досвід створення місцевих позабюджетних фондів. Зарубіжний досвід використання міжбюджетних трансферів. Фінанси муніципальних підприємств і муніципальні платежі в зарубіжних країнах. Європейська хартія місцевого самоврядування про основні принципи організації місцевих фінансів.

Бюджетний федералізм як принцип побудови фінансів місцевого самоврядування. Форми та методи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Світовий досвід касового виконання місцевих бюджетів.

Види, принципи та інструменти взаємодії державного та місцевих бюджетів у зарубіжних країнах. Порядок «вертикального» та «горизонтального» бюджетного вирівнювання. Світовий досвід надання бюджетних трансфертів місцевим органам влади.

Можливість застосування світового досвіду організації місцевих фінансів в Україні, з урахуванням її історичних, економічних та демографічних

особливостей.

2.1. ПЛАН ЗАНЯТЬ, МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ, КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО КОЖНОГО ЗАНЯТТЯ.

Тема 1. Місцеві фінанси в складі фінансової системи України

План заняття:

1. Місцеві фінанси — складова загальнодержавних фінансів.
2. Склад місцевих фінансів.
3. Фінансова політика і роль місцевих органів влади в її реалізації.
4. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- місце місцевих бюджетів в бюджетній системі держави;
- функції місцевих органів влади, які забезпечуються через місцеві бюджети;
- з яких елементів складається система місцевих фінансів;
- через які механізми місцеві фінанси впливають на розвиток економічної і соціальної інфраструктури територій.

Контрольні питання:

1. В чому полягає сутність місцевих фінансів?
2. Які функції виконують місцеві фінанси?
3. З яких елементів складається система місцевих фінансів?
4. Хто є суб'єктами системи місцевих фінансів?
5. Який основний спосіб формування місцевих фінансів?
6. На базі яких територіальних одиниць формуються місцеві фінанси?
7. З чого складається економічна і соціальна інфраструктура територій

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні. Якщо таке

було надане.

Література: 1(10-66);5(28-44);7(23-44).

Тема 2. Місцеві бюджети — визначальна ланка місцевих фінансів

План заняття:

1. Місцеві бюджети, як система фінансових відносин.
2. Структура місцевих бюджетів та їх види.
3. Принципи формування місцевих бюджетів.
4. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- які бюджети входять до місцевого і консолідованого бюджету;
- які стандарти соціального стану необхідно забезпечити органами місцевого самоврядування на підлеглий ними території;
- якими правами наділені органи місцевого самоврядування щодо забезпечення економічного розвитку територій;
- як будуються відносини органів місцевого самоврядування із бюджетними установами, розташованими на їх території, щодо планування забезпечення їх функціонування і розвитку;
- в чому полягає підтримка органами місцевого самоврядування економічного розвитку на їх території;
- якою є структура системи місцевих фінансових інститутів.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення системи місцевих бюджетів.
2. Перелічіть місцеві бюджети, які входять до зведених бюджетів.
3. Якими законодавчими актами регулюється фінансова діяльність органів самоврядування?

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення

семінарського заняття;

- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні. Якщо таке було надане.

Література: 1(68-99);3 (25-28);4 (22-25);5 (48-53).

Тема 3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування

План заняття:

1. Поняття місцевих фінансових ресурсів, їх склад та структура.
2. Особливості формування доходів місцевих бюджетів.
3. Характеристика складу доходів місцевих бюджетів.
4. Місцеві податки і збори, їх роль у формуванні доходів місцевих бюджетів.
5. Умови формування та основні напрями використання позабюджетних фондів.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- законодавчій і нормативній базі, на якій ґрунтується система місцевих фінансів;
- з'ясуванню, з яких елементів складається ресурсна база місцевого самоврядування;
- основним джерелам доходів місцевих бюджетів;
- основним напрямкам витрат місцевих бюджетів;
- основам фінансової автономії місцевих органів влади.

В процесі проведення заняття важливо закріпити, що ресурсна база місцевого самоврядування є тією основою, на якій будується фінансова автономія місцевих органів влади. В свою чергу без фінансової автономії не можна забезпечити принцип самоврядності, який покладається в основу функціонування органів місцевої влади.

В процесі проведення заняття треба виходити з того, що існують певні проблеми у забезпеченні місцевого самоврядування необхідною ресурсною базою. Ці проблеми обговорюються у науковій соціально-економічній літературі, певна частина з якої наводиться у переліку додаткової літератури.

Контрольні питання:

1. Що можна відносити до ресурсної бази місцевого самоврядування?
2. Якими є власні доходи місцевих бюджетів?
3. Що таке закріплені доходи місцевих бюджетів?
4. Що відносити до регульованих доходів місцевих бюджетів?
5. Які основні напрямки витрат місцевих бюджетів?

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні. Якщо таке було надане.

Література: 1(127-170);2 (28-30);3 (176-179);4 (40-41).

Тема 4. Регіональні цільові фонди місцевого самоврядування.

План заняття:

1. Регіональні цільові фонди, як джерело накопичення ресурсів.
2. Цільові фонди, як складові позабюджетних фондів.
3. Статути цільових фондів.
4. Резервні фонди.

Цільові фонди є інструментом, за допомогою якого органи самоврядування можуть накопичувати ресурси для вирішення важливих завдань, що входять до їх компетенції.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- правовій базі формування позабюджетного фонду місцевих органів влади базового рівня;
- джерелам формування позабюджетного фонду;
- цільовим фондам органів місцевого самоврядування як складовим позабюджетного фонду;

- валютним фондам місцевих рад;
- меті та змісту створення резервних фондів.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення інституту позабюджетних фондів органів самоврядування.
2. З яких джерел формуються валютні фонди місцевих органів влади?
3. З якою метою створюються резервні фонди органів місцевої влади?
4. Назвіть і охарактеризуйте напрямки використання коштів позабюджетних фондів органів місцевої влади.
5. Визначте роль позабюджетних фондів у керуванні розвитком соціально-економічних територіальних систем.

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні, якщо таке було надане.

Література: 1(339-349);2 (35-39);3 (199-204); 4 (43, 44).

Тема 5. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів.

План заняття:

1. Фінансове планування, особливості складання фінансових планів у бюджетній та виробничій сферах.
2. Склад та структура видатків місцевих бюджетів.
3. Фінансування власних та делегованих державою повноважень.
4. Основи кошторисного фінансування.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- напрямкам, за якими плануються видатки місцевих бюджетів;
- групуванню видатків місцевих бюджетів;

- порядку складання кошторису витрат місцевих бюджетів;
- соціально-економічному зростанню видатків місцевих бюджетів;
- фінансовим нормативам бюджетної забезпеченості;
- субсидіарності у міжбюджетних відносинах.

Контрольні питання:

1. Як формуються фінансові нормативи бюджетної забезпеченості?
2. В чому полягає зміст принципу субсидіарності?
3. На що спрямовуються видатки місцевих бюджетів?
4. Визначте групи видатків місцевих бюджетів.
5. Визначте порядок складання кошторису витрат місцевих бюджетів.
6. Як здійснюється фінансування делегованих повноважень в місцевих органах влади?
7. Як розраховується платоспроможність територій?

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні, якщо таке було надане.

Література: 1(257-272);2 (30-34; 72-75);3(123-130; 222-230;293-298);
4 (43-45);5 (78-90).

Тема 6. Міжбюджетні відносини та їх складові.

План заняття:

1. Сутність міжбюджетних відносин в Україні.
2. Сфера дії міжбюджетних відносин.
3. Інструменти бюджетного регулювання в Україні. Їх особливості.
4. Суперечності в побудові взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
5. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- побудові системи міжбюджетних відносин;
- складу інструментів міжбюджетних відносин;
- правовим засадам фінансового вирівнювання поняття вертикальних і горизонтальних дисбалансів;
- принципам фінансового вирівнювання;
- зміст бюджетних трансфертів і їх правове регулювання.

Контрольні питання:

1. Якими законодавчими і нормативними актами регламентуються міжбюджетні відносини?
2. Що входить у поняття міжбюджетних трансфертів?
3. Що таке вертикальні та горизонтальні дисбаланси?
4. Що таке бюджетний процес?
5. Що таке фінансове вирівнювання?
6. Який є порядок розгляду та затвердження місцевих бюджетів?

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні, якщо таке було надане.

Література: 1(351-398);2 (38-43; 222-230); 3 (69-93);5 (92-102).

Тема 7 Управління фінансами і фінансовий контроль на регіональному рівні.

План заняття:

1. Система касового виконання місцевих бюджетів.
2. Аудит фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.
3. Контролюючі органи і здійснення контролю за фінансовою діяльністю органів місцевого самоврядування.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним

аспектам:

- існуючим інститутам місцевих фінансових органів;
- діючим органам фінансового контролю на місцевому рівні;
- прийнятими формам аудиту і контролю фінансової діяльності органів місцевого самоврядування;
- покриттю тимчасових касових розривів при виконанні бюджету;
- поняттю касового виконання місцевих бюджетів.

Контрольні питання:

1. Якими є функції місцевих фінансових органів?
2. З яких інституцій складається система місцевих фінансових органів?
3. Яким чином в місцевих бюджетах передбачено покриття тимчасового касового дефіциту?
4. Яким чином здійснюється контроль за фінансовою діяльністю органів місцевої влади?
5. Який порядок отримання позичок на виконання місцевих бюджетів?

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;

- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні, якщо таке було надане.
- Література: 1(400-441);2 (89-100); 3 (112- 126);5 (95-101).

Тема 8. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності

План заняття:

1. Особливості реалізації прав комунальної власності.
2. Правове регулювання комунального кредиту.
3. Досвід комунального кредитування.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

- формам власності житлово-комунальних підприємств;

- фінансовим джерелам житлово-комунальних підприємств;
- забезпеченню ефективності житлово-комунальних підприємств;

Контрольні питання:

1. Що таке комунальний сектор економіки?
2. Яким може бути юридичний статус комунальних підприємств?
3. На якій основі може використовуватися майно комунальних підприємств?
4. Куди перераховується податок на прибуток комунальних підприємств?
5. Ким встановлюється порядок і межі комунальних платежів?
6. Що входить до складу фінансових джерел житлово-комунальних підприємств?

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні, якщо таке було надане.

Література:

Тема 9. Фінанси житлово-комунального господарства.

План заняття:

1. Комунальні платежі.
2. Забезпечення ефективності житлово-комунального господарства.
3. Альтернативні форми надання житлово-комунальних послуг.

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

1. Фінансам підприємств комунальної форми власності як складовій місцевих фінансів.
2. Складу та структурі доходів підприємств комунальної форми власності.
3. Складу та структурі видатків підприємств комунальної форми власності.
4. Прибутку підприємств комунальної форми власності та його розподіл.
5. Оборотимі коштам підприємств комунальної форми власності та особливості

їх організації.

6. Системі показників оцінки фінансового стану підприємств комунальної форми власності.

Контрольні питання:

1. Які послуги надаються населенню в сфері житлово-комунального господарства?
2. Які види діяльності здійснюються в сфері житлово-комунального господарства?
3. Дайте характеристику формам організації житлово-комунальних підприємств.
4. Перелік джерела фінансування житлово-комунального господарства.

Форми і методи контролю знань студентів в процесі проведення заняття.

- перевірка викладачем складання студентом конспекту опрацьованих джерел;
- усні відповіді при проведенні семінарського заняття;
- обґрунтування аргументів при участі у дискусії під час проведення семінарського заняття;
- активність під час обговорення питань на семінарському занятті;
- глибина розкриття теми при реферативному повідомленні, якщо таке було надане.

Література: 1(485-538);5 (196-211);7 (215-235).

Тема 10 Основи організації місцевих органів влади у зарубіжних країнах.

План заняття:

1. Міжнародні стандарти в організації місцевих фінансів.
2. Зарубіжний досвід створення позабюджетних фондів.
3. Фінанси муніципальних підприємств в зарубіжних країнах

У процесі проведення заняття доцільно приділити особливу увагу наступним аспектам:

1. Розглянути моделі міжбюджетних відносин, які використовуються у світовій практиці.
 1. Розглянути методи вирівнювання бюджетної забезпеченості в зарубіжних країнах.
3. Зарубіжний опит використання бюджетних трансфертів в системі взаємодії рівних рівнів влади.

4. Обговорити можливості застосування світового досвіду організації місцевих фінансів в Україні.

Література: 1(123-126);5 (22-25;33-35;39-41;67-69;79-81);7 (117-130)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1 Основна:

1. Сунцова О.О. Місцеві фінанси: Навчальний посібник. - К: Центр навчальної літератури, 2005.- 560с.
2. Василик О. Д., Павлюк К. В. Бюджетна система України.- К.: Центр навчальної літератури, 2004.- 544с.
3. Василик О. Д., Павлюк К. В. Державні фінанси України.- К.:МІОС,2002.-608с.
4. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навчальний посібник. - К.: Знання-Прес, 2002.- 495 с.
5. Петленко Ю. В., Рожко О. Д. Місцеві фінанси.-К.: Кондор,2004.-282с.
6. Бюджетний кодекс України.-К.:Артек,2002.-75с.

4.2. Додаткова:

7. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України: Навч. посібник .- К.: НІОС,2000.-250с.
8. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України: Навч. посібник .-К.: Знання, 1999.-280с.
9. Титаренко В. О. Економічні засади місцевого самоврядування. -К. Знання, 1994.-312с.